

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Наталія УСЕНКО

« ___ » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

для здобувачів освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика»
ЕЗ Хімія
магістр
Хімія
обов'язкова компонента

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	<u>1</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: д.х.н., проф. Савченко І.О.

Пролонговано: на 20 ___/20___ н. р. _____ (_____) « ___ » _____ 20___ р.
на 20 ___/20___ н. р. _____ (_____) « ___ » _____ 20___ р.

КИЇВ - 2025

Розробник:

САВЧЕНКО Ірина Олександрівна, д.х.н., проф, І. Савченко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри хімії високомолекулярних сполук

І. Савченко Ірина САВЧЕНКО

Протокол № 12 від « 21 » 04 2025 р.

Схвалено науково-методичною комісією хімічного факультету

Протокол від « 9 » травня 2025 року № 9

Голова науково-методичної комісії О. Р. І. Олександр РОЇК

« 9 » травня 2024 року

1. Мета дисципліни – надати цілісне уявлення щодо розуміння проблем професійної та корпоративної етики, методологію виокремлення моральної проблематики в галузі хімії, вирішення соціально-етичних проблем при розробці, втіленні і застосуванні в предметній області хімічних наук, а також напрацювання та розвиток умінь і навичок аналізу професійних ситуацій та прийняття рішень з етичної поведінки спеціалістів в даній області.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи розвитку етичної думки; методи філософських досліджень, методи психології та основні етико-філософські поняття та категорії.

2. **Уміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо дилемних проблем професійної та корпоративної етики в професійній діяльності; застосовувати основну методологію імперативно-ціннісних аспектів професійної практики

3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та інтегрованою інформацією наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно специфічних культурно-професійних, політичних, економічних подій; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Професійна та корпоративна етика» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у I семестрі магістратури. Навчальна дисципліна послідовно розглядає особливості розвитку і становлення професійної та корпоративної етики та їх нагальність в сучасних професійних практиках. З'ясовуються особливості вироблення та розвитку практичних вмінь та навичок прийняття рішень з етичної поведінки спеціалістів в дилемних ситуаціях професійної діяльності та актуальні проблеми професійної діяльності пов'язані з хімічною галуззю. Розглядаються концепції етико-хімічної спрямованості, концептуальні орієнтири етики хімії та особливості оволодіння методами аналізу професійно-етичних кодексів та їх удосконалення, напрацювання розуміння та переконання щодо слідування нормам професійної етики, як необхідної умови професійного розвитку.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про професійну та корпоративну етику в сучасній професійній діяльності. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у вирішенні проблем та прийнятті у професійних ситуаціях рішень, що відповідають нормам професійної етики та кодексам корпоративної поведінки, а також впровадження корпоративної соціальної відповідальності в ділову практику. Надати студентам знання з питань професійної етики хімії та умінь їх використовувати у вирішенні конкретних аналітичних й дослідницьких завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках.

- Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України (другий (магістерський) рівень вищої освіти (сьомий рівень НРК України), галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 102 «Хімія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

Загальних:

- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК13. Здатність до активного збереження довкілля.

Фахових:

- ФК 5. Здатність застосовувати методи комп'ютерного моделювання для вирішення наукових, хіміко-технологічних проблем та проблем хімічного матеріалознавства.
- ФК7. Здатність дотримуватися етичних стандартів досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (академічна доброчесність, ризики для людей і довкілля тощо).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, теоретичні основи професійної та корпоративної етики	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	5
1.3	принципи професійної етики спеціаліста, рівні відповідальності за порушення норм професійної та корпоративної етики	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, самостійна робота	8
1.4	професійна етика в хімії та концепції етико-хімічної спрямованості	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	5
1.5	Основні підгрунття хімічної етики - принцип відповідальності і принцип максимізації очікуваної корисності; концептуальні орієнтири етики хімії	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, самостійна робота	7
	Вміти:			
2.1	Вміти здійснювати інтелектуальний пошук та застосовувати інноваційні підходи в хімічній та суміжних галузях	самостійна робота	самостійна робота	5
2.2	кваліфіковано аргументувати специфіку основних етичних принципів та норм професійної етики, їх взаємодію та шляхи подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами корпоративної етики задля забезпечення успішності проектів в галузях хімії.	Самостійна робота	самостійного робота	8
2.3	здійснювати експертну оцінку ціннісного аспекту місії професійних та корпоративних кодексів при комунікації та розробці /плануванні проектів у хімічній сфері	Самостійна робота	Самостійна робота, письмова контрольна робота	6
2.4	Знаходити у першоджерелах інформацію про етичні дилеми, які постають на даний момент часу та вміти аналізувати шляхи подолання цієї проблеми	Самостійна робота	самостійна робота	5
2.5	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вирішення загальних професійних задач в сфері хімії	Самостійна робота	самостійна робота	5
2.6	Здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації та	Самостійна робота	Самостійна робота	5

	фахової літератури.			
	комунікація:			
3.1	Використовувати знання іноземних мов для аналізу спеціалізованих ресурсів; основних моральних принципів задля здійснення обґрунтованого вибору методів та формування ефективних рішень в сфері управління, корпоративної культури та етики.	самостійна робота	самостійна робота	5
3.3	вести дискусії стосовно питань ролі професійної та корпоративної етики в діловій сферах, норм, цінностей професійної діяльності щодо здатності здійснення усвідомленого вибору та відповідальності у вирішенні завдань у галузях хімічних наук	самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно опрацьовувати вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації аналізувати та кваліфіковано виявляти та вирішувати моральні конфлікти в конкретних ситуаціях практичної діяльності	Самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5
4.2	Приймати обґрунтовані рішення, нести відповідальність за власні судження та результати дослідження/проекти	самостійна робота	самостійна робота	5
4.3	Уміти самостійно фіксувати, інтерпретувати та відтворювати результати пошуку: нести відповідальність за достовірність проведених досліджень та приймати нестандартні рішення в проблемних ситуаціях практики	самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

ПРН	РНД (код)	1	1	1.	1.	1.	1.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	3.	3.	4.	4.	4.	
		.1	.2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	1	2	3	
ПРН1. Знати та розуміти наукові концепції та сучасні теорії хімії, а також фундаментальні основи суміжних наук.		+			+					+			+	+					+	+

ПРН	РНД (код)	1	1	1.	1.	1.	1.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	3.	3.	4.	4.	4.
		.1	.2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	1	2	3
ПРН7. Вільно спілкуватися англійською та (за можливості) іншою іноземною мовою з професійних питань, усно і письмово презентувати результати досліджень з хімії іноземною мовою, брати участь в обговоренні проблем хімії.						+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ПРН11. Складати технічне завдання до проекту, розподіляти час, організувати свою роботу і роботу колективу, складати звіт.													+				+	+	+
ПРН 12. Оцінювати ризики у професійній діяльності та здійснювати запобіжні дії.								+	+	+	+	+	+	+			+	+	+

7. 7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Семестрове оцінювання:

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **80 балів /48 балів**, а саме:

1. Контрольна робота (дистанційно) - РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1 – **40/12 балів**.
4. Реферат: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1, РН4.2– **20/12 балів**.
5. Завдання самостійної роботи: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.2, РН 4.1-4.2– **20/12 балів**.

Підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту в цілому: підсумковою формою контролю за яким встановлено іспит визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання (дистанційно та під час проведення аудиторних занять; оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час заліку.

Форма проведення заліку - письмово-усна, вид письмових завдань – комбіновані тестові та відкриті питання.

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **20 балів /12 балів** за 100 бальною шкалою. Здобувач освіти не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж 48 балів.

Результати навчання, які оцінюються під час проведення заліку, є РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1-3.2, РН 4.2

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залік не може бути меншою 12 балів.

- умови допуску до підсумкового заліку:

Здобувач освіти допускається до заліку, якщо протягом семестру він набрав не менше, ніж **48 балів**, написав контрольну роботу, зробив усну доповідь з презентацією на тему реферату, виконав і вчасно здав завдання самостійної роботи.

7.2. Організація оцінювання:

Терміни проведення оцінювання:

Контрольна робота проводиться дистанційно. Робота над рефератом виконується протягом семестру, але не пізніше, ніж за 1 тиждень до його закінчення.

Оцінювання самостійної роботи: впродовж семестру.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень / Marks
зараховано	60-100
не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції		Самостійна робота
Частина 1. Професійна та прикладна етика в структурі етичного знання				
1	Самостійна робота. Професійна та прикладна етика в структурі етичного знання. Професійна етика. Корпоративна етика та культура: теорія та практика			30
Частина 2. Професійна та корпоративна етика хімії				
2	Лекція. Професійна етика хімії та концепції етико-хімічної спрямованості.	2		
3	Самостійна робота. Концептуальні орієнтири етики хімії.			26
4	Лекція. Формування іміджу хімії і хіміка.	2		
	Самостійна робота. Професійно-етичні кодекси хімічного співтовариства.			30
5	Підсумкова контрольна робота			
	ВСЬОГО	4		86

Загальний обсяг: 90 год., в тому числі:

Лекцій – 4 год.

Самостійна робота - 86 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

- Аболіна Т., Нападиста В., Рихліцька О. Прикладна етика. Навч. посібник / За наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – Розділ 1. – С.7-40.
- Етика. Естетика.: Навч. посібник / за наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2014 – Розділ 1 – С. 6-22. – 432 с.
- Йонас Х. Принцип відповідальності. Досвід етики для технологічної цивілізації – К.: 2004.
- Ломачинська І.М., Рихліцька О.Д., Барна Н.В. Основи корпоративної культури. Навч. посібник. -К.:2011.,- 480с.
- Професійна та корпоративна етика. -Навч. посіб./за ред. Панченко В./ «Київський університет».-2019.-с.368
- Канке В. Історія і філософія хімії: Навчальний посібник - М.: НІЯУ МІФІ. - 232 с., 2011
- Del Re G.* Ethics and science // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. С. 91.
- Schummer J.* Ethics of chemical synthesis // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. Vol. 7. No. 2. P. 103–124.
- Laszlo P.* Handling proliferation // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 125–140.
- Jonas H. The Imperative of Responsibility: In Search of Ethics for the Technological Age, 1979.

Додаткова:

- Актуальні проблеми етики та їх значення для розв'язання загальнолюдських проблем (Електронний ресурс) – Режим доступу:<http://parta.com.ua/var/>
- Гасюк Л.М. До проблеми визначення сутності «професійна етика» //Теоретичні питання освіти і виховання.-К.:2001.-Вип.14.-с.100-102

3. Ломачинська І.М. Професійна етика: навчальний посібник для дистанційного навчання.- К.: «Україна», 2005. – 226 с.
4. Рихліцька О.Д, Етичні проблеми сучасних біотехнологій //«Етичне та естетичне в людському світовідношенні»:-Львів, 2015. –С.131-134.
5. Рихліцька О.Д. До проблеми етичної складової у професійній діяльності// «Професійна та корпоративна етика на сучасному етапі розвитку соціо-гуманітарного знання». К.:Київський університет, 2018, с.18-22
6. Ф. Котлер, Н. Лі, Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / пер. з англ.. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
7. *Bauer H. H.* "Pathological science" is not scientific misconduct (nor is it pathological) // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2002. V. 8. No. 1. P. 5–20.
8. *Coppola B. P.* The technology transfer dilemma. Preserving morally responsible education in a utilitarian entrepreneurial academic culture // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 155–167.
9. D'Angelo J.G. Ethics in Science. Ethical Misconduct in Scientific Research. 2nd ed. CRC Press, 2019.
10. *Del Re G.* Ethics and science // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 85–102.